

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ «БІБЛІОТЕКИ І МОЛОДЬ ЖИТОМИРА ТА ЗВЯГЕЛЯ»

Кіріл Дяченко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

В умовах стрімкої цифровізації суспільства бібліотеки змінюють свою роль і функції, прагнучи залишатися актуальними для молоді. Згідно з положенням ООН молоддю є люди віком 15-24 р.

Соціологічне опитування серед молоді віком 14–24 р. у містах Житомир і Звягель було проведено з метою вивчення ставлення молоді до бібліотек, частоти їх відвідування, очікувань від бібліотечного простору та переваг у виборі формату книг. Дослідження охопило лише 26 респондентів (табл. 1), а тому не є репрезентативною вибіркою.

Таблиця 1

Характеристика респондентів

Респонденти	Вік				Місце проживання			
	14-16	17-19	20-22	23-24	Житомир	Звягель	Київ	Інші міста
Кількість, абс. один.	4	11	10	1	8	13	2	3
Кількість, %	15,4%	42,3%	38,5%	3,8%	30,4%	49,4%	7,6%	11,4%

Як бачимо, найчисельніша вікова група серед опитаних – це молодь віком 17–19 років (42,3%), що відповідає активному етапу навчання та соціалізації, де бібліотеки можуть відігравати важливу роль.

Для опитування було застосовано анкетування у Google Forms з питаннями, що стосувалися демографічних даних, звичок відвідування бібліотек, мотивації, а також уподобань у форматах книг. Результати опитування були систематизовані в табл. 2, що стали основою для подальшого аналізу.

Серед джерел інформації для навчання домінують інтернет ресурси, можливо, через швидкість отримання потрібної інформації. Потреба читання залишається однією з основних причин відвідування бібліотек. Більшість опитаних вважають бібліотеки частково актуальними для себе. Основною вимогою до бібліотек серед молоді є наявність затишного простору для навчання та роботи.

Таблиця 2

Результати опитування

Респонденти	Запитання / варіант відповіді											
	Спосіб засвоєння інформації		Тип книг		Джерело інф. для навчання		Відвідуваність бібліотек		Оцінка стану бібліотек у місті		Мета відвідування бібліотек	
Відсоток, %	Абс. один.	з екрану	з паперу	електронний	паперовий	підручник	сайти	штучний інтелект	регулярно	іноді	рідко	ніколи
61,5	16											
38,5	10											
19,2	5											
80,8	21											
3,9	1											
53,8	14											
42,3	11											
11,5	3											
11,5	3											
34,6	9											
42,3	11											
15,4	4											
42,3	11											
42,3	11											
65,4	17											
11,5	3											
11,5	3											
11,6	3											
15,4	4											
11,5	3											
73,1	19											
3,8	1											
57,7	15											
38,5	10											

Аудиторія надає перевагу паперовим книгам, при цьому краще засвоює інформацію з екрану пристроїв. Причини цього протиріччя залишилися не з'ясованими і вимагають додаткових досліджень.

Також респонденти вказали свої потреби до бібліотек. Серед них:

- Більше тематичних заходів.
- Частіше оновлення літератури(в тому числі зарубіжної).
- Створення книжкових клубів.
- Повністю змінити концепцію бібліотек на коворкінгові майданчики.
- Розвивати власні соціальні мережі та покращити рекламні кампанії (книг та бібліотек).
- Допомога у заволодінні навичок роботи з ІІІ;

Більшість з цих потреб вимагають фінансових капіталовкладень. При цьому залишається відкритим питання звідки залучати кошти. Держава перебуває у стані війни, тому має проблеми з фінансуванням

бібліотек. Доречним буде залучення коштів від спонсорів, але це вимагає ініціативності кожної окремої громади. Проте заходи та створення книжкових клубів, а також допомога з оволодінням системами ІІІ, на мою думку, не вимагає серйозних грошових вкладень, тому доречним є почати з цих пропозицій.

Результати соціологічного опитування серед молоді Житомира та Звягеля показали, що сучасні бібліотеки мають потенціал, але наразі залишаються недостатньо привабливими для більшості молоді. Частково респонденти відвідують бібліотеки, але роблять це рідко, а головною мотивацією для тих, хто користується бібліотекою, є отримання книг на абонемент для читання вдома.

Молодь очікує від бібліотек сучасних, комфортних просторів із технічним оснащенням, що відповідає їхнім інформаційним і культурним потребам. Перевага надається паперовим книгам 80,8%, а електронні книги є актуальними для 19,2%, що свідчить про необхідність подальшої цифрової трансформації бібліотечних послуг. Для підвищення значущості бібліотек у житті молоді важливо активніше формувати їхній імідж як сучасних і багатофункціональних просторів розвитку.